

แรงบันดาลใจจากโควิด-19 สู่การออกแบบ ลวดลายและผลิตภัณฑ์ผ้ามัดย้อมสีธรรมชาติ

The inspiration from Covid-19 Virus
conduce to the Pattern and Product
Design of the Natural Tie Dye fabric.

ปรียาภรณ์ ถิตยประเสริฐ, กนิษฐา เรืองวรรณศักดิ์,
เอกพันธ์ พิมพาที

Preeyaporn Thitprasert, Kanittha Ruangwanasak,

Aekpun Pimpatee

Ladytikz@gmail.com

สาขาวิชาออกแบบผลิตภัณฑ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

Program Product Design, Udon Thani Rajabhat University

บทคัดย่อ

แรงบันดาลใจจากโควิด-19 สู่ออกแบบลวดลายและผลิตภัณฑ์ผ้ามัดย้อมสีธรรมชาติ วัตถุประสงค์ 1) ศึกษาลักษณะโครงสร้างของไวรัสโคโรนาเพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบลวดลาย 2) เพื่อออกแบบลวดลายผ้าจากโครงสร้างของไวรัสโคโรนาโดยใช้กรรมวิธีมัดย้อมสีธรรมชาติสู่แนวทางแฟชั่นนิวนอร์มอล (New normal) รูปแบบชุดสำเร็จรูป (Ready to Wear) 3) เพื่อประเมินความพึงพอใจต่อกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อผลิตภัณฑ์แฟชั่นนิวนอร์มอล (New normal) การดำเนินงานวิจัย สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการแพทย์เกี่ยวกับโควิด-19 (COVID-19) ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบลวดลาย และการออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกาย และผู้เชี่ยวชาญด้านการย้อมสีธรรมชาติและประเมินความพึงพอใจจากกลุ่มผู้บริโภคกลุ่มสตรีวัยรุ่น อายุ 16-23 ปี จำนวน 100 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) ไวรัสโคโรนาไม่มีสี สีที่เห็นเกิดจากการย้อมขึ้นมาเองมองเห็นได้ผ่านกล้องจุลทรรศน์อิเล็กตรอน (Electron Microscope, EM) สีของไวรัสจึงไม่ได้มีการแปรผันที่แน่นอนและชัดเจน รูปร่างรูปทรงมีลักษณะเด่นเป็นวงกลมหรือวงรี มีปุ่มยื่นออกมารอบๆ ตัว 2) ออกแบบและสร้างลวดลายด้วยกรรมวิธีมัดย้อมชิโบริ (Shibori) ย้อมด้วยสีธรรมชาติจากคราม ดาวเรือง และฝางออกแบบเครื่องแต่งกายสไตล์สตรีท (Street style) จำนวน 5 ชุด ผลิตภัณฑ์ประกอบด้วย กระเป๋า หมวก และหน้ากากอนามัย 3) ผลการประเมินความพึงพอใจด้านลวดลาย อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.76) ด้านประโยชน์การใช้สอย อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.20) ด้านคุณค่าและความงามอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.20) และด้านการนำไปใช้ประโยชน์อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.28)

คำสำคัญ: โควิด-19, ลวดลายผ้า, ผ้ามัดย้อมสีธรรมชาติ, แฟชั่นนิวนอร์มอล

Abstract

The inspiration from Covid-19 Virus conduce to the pattern and product design of the natural tie dye fabric for the purpose of 1) to study structure characteristic of Covid-19 Virus in order to duplicate the pattern guideline, 2) to design the pattern from the structure of Covid-19 Virus by making fabric with natural dye tied to the new normal fashion style with Ready to wear and 3) to evaluate the satisfaction from the target group towards to the new normal fashion product. The methodology, interviewing the expert in the medical about Covid-19 Virus, the expert in the pattern design and the apparel product design and the expert in the natural dye and evaluating the satisfaction from 100 teenager girls customer age 16-23 years. Results found 1) Corona Virus is colorless, able be visible through the Electron Microscope (EM) by dyeing method, the color of the virus have not been variable and clearly, the shape of virus have a dominant feature with spherical or oval and having many spikes on the surface structure, 2) the pattern and design by Shibori tie dye technique, dyeing with the natural color from the indigo, the marigold and the sappanwood, the apparel design with street style with 5 sets consists of the bag, the cap and face mark and 3) the result of satisfaction evaluation in terms of pattern was at the high level (mean=3.76), in terms of the utility was at a high level (mean=4.20), in terms of the value and beauty was at a high level (mean=4.20) and ability to usefulness was at a high level (mean=4.28)

Keyword : Covid -19 Virus, Pattern fabric, Natural Tie Dye Fabric, New Normal Fashion

บทนำ

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่เกิดการแพร่ระบาดไปทั่วโลก (กรมควบคุมโรค, 2563 : ออนไลน์) เริ่มต้นที่ประเทศจีน ตั้งแต่วันที่ 30 ธันวาคม 2562 ต่อมาได้พบผู้ป่วยยืนยันในหลายประเทศทั่วโลก วันที่ 11 มีนาคม 2563 องค์การอนามัยโลกประกาศโรคโควิด-19(COVID-19)ระบาดใหญ่ (Pandemic) มีจำนวนผู้ป่วย และผู้เสียชีวิตเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก อย่างรวดเร็ว การแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 อาจส่งผลกระทบเป็นระยะเวลายาวนานอย่างน้อย 6 เดือนไปจนถึง 1 ปี สถานการณ์ในครั้งนี้น่าจะส่งผลให้ผู้คนต่างต้องปรับตัว จึงเกิดปรากฏการณ์ นิวนอร์มอล (New normal) หรือ ความปกติในรูปแบบใหม่ขึ้น ผู้คนมีการใช้ชีวิตบนโลกออนไลน์ ซื้อสินค้าทางออนไลน์ และอยู่บ้านมากขึ้น มีมาตรการการเว้นระยะห่างทางสังคม ล้างมือด้วยแอลกอฮอล์ก่อนเข้าพื้นที่สาธารณะ สวมหน้ากากอนามัย ส่งผลให้เกิดแฟชั่นหน้ากากอนามัยขึ้น เพราะหน้ากากอนามัยได้กลายเป็นอุปกรณ์สำคัญในชีวิตประจำวัน

คลังความรู้สุขภาพกระทรวงสาธารณสุข (2563 : ออนไลน์) ได้ให้ความรู้เกี่ยวกับโควิด-19 (COVID-19) ดังนี้ เชื้อโควิด-19 (COVID-19) สามารถแพร่กระจายเข้าสู่ระบบทางเดินหายใจ (Respiratory transmission) ได้จากการสูดเอาฝอยละอองของเชื้อ (Droplet) ที่มีขนาด 5-10 ไมครอน ที่มีอยู่ในสารคัดหลั่ง เช่น น้ำมูก เสมหะ น้ำลายของผู้ที่มีเชื้อ โดยฝอยละอองนี้จะสามารถแพร่จากการอยู่ใกล้ๆ ผู้ที่มีเชื้อ (ระยะ 1 เมตร) นอกจากนั้นเชื้อยังสามารถแพร่กระจายผ่านการสัมผัสสิ่งของที่ปนเปื้อนสารคัดหลั่งเหล่านั้นแล้วนำมาสัมผัสบริเวณ จมูก ปากและตา (Contact transmission) ด้วยโรคระบาดของไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 ที่เกิดขึ้น ผู้บริโภคหลายรายต่างใช้ชีวิตออนไลน์ ไม่นิยมเดินห้างสรรพสินค้าและตลาด ทำให้สินค้าที่มีอยู่หน้าร้านขาดช่องทางการขาย หลายชุมชนจึงประสบปัญหาการขาดรายได้จากสถานการณ์นี้เนื่องจากสินค้าที่มีอยู่ขายได้น้อยขึ้น จากชุมชนที่ทอผ้าขายและตัดเย็บเสื้อผ้าแปรรูป ต่างก็หันมาตัดเย็บหน้ากากอนามัยขาย เพราะหน้ากากอนามัยมีการซื้อขายได้ง่ายกว่าสินค้าชนิดอื่น และสามารถขายให้กับกลุ่มผู้บริโภคทุกวัยได้ เนื่องด้วยหลายชุมชนในจังหวัดอุดรธานี เป็นชุมชนที่มีการทอผ้าพื้นเมืองทำผ้ามัดหมี่ขายเป็นอาชีพหลักการผลิตผ้าทอแต่ละครั้งจะใช้ระยะเวลาในการผลิตนานและต้นทุนสูง สินค้าที่วางขายส่วนใหญ่จะเป็นผ้าทอ สินค้าที่มีลักษณะเป็นผ้าทอ

ลายพื้นเมืองนี้ผู้บริโภคที่ซื้อสินค้าจะเป็นกลุ่มวัยทำงาน ข้าราชการ มีกำลังในการซื้อสูง ด้วยหน้าที่การงาน การออกงานทางสังคม ทำให้เข้าถึงผู้บริโภคกลุ่มวัยรุ่นได้น้อย เนื่องจากไม่นิยมผ้าทอ และยังไม่มีชุมชนกลุ่มไหนที่มีการทำผ้ามัดย้อมสีจากธรรมชาติเป็นผลิตภัณฑ์จำหน่ายเพิ่มเติม

การมัดย้อม เป็นการมัด ผูก เย็บ หนีบ หรือเป็นการ “กันสี” ในส่วนใดส่วนหนึ่งของผ้าที่ผู้ย้อมไม่ต้องการให้เกิดสีที่จะย้อมในครั้งนั้นๆ โดยใช้วัสดุต่างๆ เช่น เหยี่ยว เชือกปอ เชือกฟาง ไม้ หนีบ ด้าย หรือถุงพลาสติกมาเป็นวัสดุช่วยในการกันสีร่วมกับการม้วน พับ จับจีบ ขยำ หรือเย็บผ้าซึ่งจะให้ผลลัพธ์ของลายที่แตกต่างกันออกไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับกลวิธีในการออกแบบสี และการผสมผสานเทคนิคต่างๆ เข้าไว้ด้วยกันของผู้ย้อม โดยเรียกการสร้างลวดลายด้วยกรรมวิธีนี้ว่า “ผ้ามัดย้อม” (Bareo&isys, 2563 : ออนไลน์) การมัดย้อมมีมาแต่อดีต รูปแบบมีความแตกต่างกันขึ้นอยู่กับเทคนิคของแต่ละบุคคล การมัดย้อมแบบชิโบริ (Shibori) เป็นวิธีการมัดย้อมที่ได้รับอิทธิพลมาจากประเทศญี่ปุ่น ซึ่งแปลว่า “การบีบ” หรือ “การกดรัด” เช่นเดียวกับการย้อมแบบกันสีทุกรูปแบบ มีการเพิ่มลวดลายลงในผ้าดิบที่เกิดการเปลี่ยนแปลงของการย้อมแบบกันสี สามารถทำได้โดยการใช้เทคนิคที่หลากหลาย แม้ว่าจะงานฝีมือจะมีอายุหลายร้อยปี แต่ปัจจุบันยังคงได้รับความนิยมในตลาดทั่วโลก ช่วงฝีมือชิโบริจะใช้ด้ายเพื่อแยกจุดเล็ก ๆ ที่ซ้ำ ๆ กันบนเนื้อผ้า หลังจากการย้อมจุดสีนี้ทำให้เกิดการออกแบบที่น่าดึงดูดซึ่งมักจะซับซ้อนและละเอียดกว่าการมัดย้อมสมัยใหม่ (Mandy Southan, 2552 : 36-61)

ผู้วิจัยเล็งเห็นปัญหาที่เกิดขึ้นในสภาวะนิวนอร์มอล (New normal) นี้ ผู้บริโภคมีการใช้ชีวิตออนไลน์มากขึ้น ไม่นิยมเดินห้างสรรพสินค้าและตลาดตอบรับกับพฤติกรรม การซื้อสินค้าออนไลน์ของวัยรุ่นสินค้าที่ชุมชนวางขายมีลักษณะเป็นผ้าทอพื้นเมือง โดยใช้เทคนิคการมัดหมี่เป็นส่วนใหญ่ ที่ใช้ระยะเวลาในการผลิตนานต้นทุนสูง ทำให้ผลิตภัณฑ์ที่จำหน่ายมีราคาสูงด้วย ผู้บริโภคที่ซื้อส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มวัยทำงาน ข้าราชการ ยังไม่สามารถเข้าถึงกลุ่มผู้บริโภคที่เป็นกลุ่มวัยรุ่นได้ เนื่องจากลวดลาย สีล้นที่วัยรุ่นไม่ให้นิยมนิยม รวมถึงในช่วงสถานการณ์โควิด-19 (COVID-19) ส่งผลให้กลุ่มชุมชนไม่สามารถออกร้านจำหน่ายสินค้าทำให้ประสบปัญหาการขาดรายได้จากสถานการณ์นี้ไปด้วย ผู้วิจัยจึงเกิดแนวคิดในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าให้ชุมชนสามารถสร้างรายได้เพิ่มนำผลิตภัณฑ์ไปต่อยอดได้และเข้าถึงกลุ่มผู้บริโภควัยรุ่นได้ด้วยการแปรรูปผ้าเป็นผลิตภัณฑ์แฟชั่นที่เข้ากับ

สภาวะนิวนอร์มอล (New normal) โดยใช้กรรมวิธีมัดย้อมผ้าด้วยสีธรรมชาติการแพร่ระบาดของไวรัสครั้งนี้ทำให้ผู้คนหันมาใส่ใจกับเรื่องสุขภาพมากขึ้น จึงเลือกใช้สีที่ได้จากธรรมชาติปราศจากสารเคมี ตามหลักแนวทางการนวัตกรรมสิ่งทอสีเขียว (Eco-Innovation Textile) เป็นกระแสนิยมในปัจจุบันในการอนุรักษ์นิยมสิ่งแวดล้อม อันเป็นกระบวนการพัฒนาสิ่งทออย่างยั่งยืน (อานนท์ เศรษฐสุเกรียงไกร, มปป.: 58-61) และผ้ามัดย้อมมีกระบวนการผลิตที่ไม่ซับซ้อน ใช้ต้นทุนไม่สูงมาก อีกทั้งการมัดย้อมแบบชิโบริจากการมัดลายที่ซ้ำไปมานี้มีความคล้ายคลึงกับการกระจายของเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 ก่อให้เกิดลวดลายสวยงามมีเสน่ห์เฉพาะตน โดยใช้แรงบันดาลใจจากโควิด-19 (COVID-19) มาถอดแบบและสร้างลวดลายลงบนผืนผ้า ออกแบบผลิตภัณฑ์และเครื่องแต่งกายสตรีวัยรุ่น อายุระหว่าง 16-23 ปี (Generation Z) ในรูปแบบชุดสำเร็จรูป (Ready to wear)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาลักษณะโครงสร้างของไวรัสโคโรนาเพื่อเป็นแนวทางในการถอดแบบลวดลาย
2. เพื่อออกแบบลวดลายผ้าจากโครงสร้างของไวรัสโคโรนาโดยใช้กรรมวิธีมัดย้อมสีธรรมชาติสู่แนวทางแฟชั่นนิวนอร์มอล (New normal) รูปแบบชุดสำเร็จรูป (Ready to wear)
3. เพื่อประเมินความพึงพอใจต่อกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อผลิตภัณฑ์แฟชั่นนิวนอร์มอล (New normal)

วิธีการดำเนินงานวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ผู้เชี่ยวชาญด้านการแพทย์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบลวดลายด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกาย และผู้เชี่ยวชาญด้านการย้อมสีธรรมชาติ

1) ผู้ให้ข้อมูลด้านการแพทย์เกี่ยวกับโควิด-19 (COVID-19) จำนวน 1 ท่าน ได้แก่ นายแพทย์วศิน ตั้งกิจเกียรติกุล โรงพยาบาลศรีนครินทร์ จังหวัดขอนแก่น แบบสัมภาษณ์เพื่อได้ข้อสรุปเกี่ยวกับรูปลักษณะของไวรัสโคโรนา ลักษณะเด่น โครงสร้าง

และลักษณะสี

2) ผู้ให้ข้อมูลด้านการออกแบบลวดลาย และการออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกาย จำนวน 1 ท่าน ได้แก่ ดร.อรรถพนธ์ พงษ์เลาหพันธ์ ตำแหน่ง อาจารย์ประจำสาขานฤมิตรศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แบบสัมภาษณ์เพื่อได้ข้อสรุปเกี่ยวกับแนวทางการออกแบบผลิตภัณฑ์และเครื่องแต่งกายที่สัมพันธ์กับแพชชันนิวนอร์มอล (New normal)

3) ผู้ให้ข้อมูลด้านการย้อมสีธรรมชาติ จำนวน 1 ท่าน ได้แก่ คุณสมบัติ ัญญะหงส์ ประธานกลุ่มทอผ้าฝ้ายย้อมครามบ้านเชียง จังหวัดอุดรธานี แบบสัมภาษณ์เพื่อได้ข้อสรุปเกี่ยวกับเทคนิคการย้อมสีธรรมชาติแบบย้อมร้อน ย้อมเย็น เทคนิคการย้อมแบบผสมผสาน และการมัดย้อมแบบชิโบริ

1.2 กลุ่มผู้บริโภค ได้แก่กลุ่มสตรีวัยรุ่น อายุ 16-23 ปี จำนวน 100 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง สำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านการแพทย์เกี่ยวกับ โควิด-19 (COVID-19) ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบลวดลาย และการออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกาย และผู้เชี่ยวชาญด้านการย้อมสีธรรมชาติ โดยการจดบันทึกและการบันทึกเสียง

นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการแพทย์ ด้านการออกแบบลวดลาย ด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกาย และด้านการย้อมสีธรรมชาติ มาใช้ในการออกแบบโดยใช้กระบวนการวิเคราะห์เชิงพรรณนาในการสรุปประเด็นสำคัญตามวัตถุประสงค์การวิจัย ขั้นตอนและกรรมวิธีการผลิต แนวโน้มการออกแบบและประโยชน์ใช้สอย และนำแบบทดลองมัดย้อมลายไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) สอบถามถึงความเหมือน ความใกล้เคียงที่ผู้บริโภคจะเข้าใจได้ง่าย

2.2 แบบประเมินความพึงพอใจของผู้บริโภคต่อผลิตภัณฑ์ที่ออกแบบใหม่ ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) และแบบประเมินความพึงพอใจ วิเคราะห์ข้อมูลหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. ขอบเขตการออกแบบ

3.1 ออกแบบลวดลายผ้าโดยใช้แรงบันดาลใจจากโครงสร้างไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

3.2 การสร้างลวดลายโดยใช้เทคนิคการมัดย้อมสีธรรมชาติ

3.3 ออกแบบผลิตภัณฑ์และเครื่องแต่งกายสตรีวัยรุ่น อายุระหว่าง 16-23 ปี (Generation Z) รูปแบบชุดสำเร็จรูป (Ready to wear) ประกอบไปด้วย เครื่องแต่งกายสตรีวัยรุ่น 5 ชุด และผลิตภัณฑ์ ประกอบไปด้วย กระเป๋า หมวก หน้ากากอนามัย

สรุปผลการวิจัย

จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่านสามารถสรุปแนวคิดในการออกแบบได้ดังนี้

แรงบันดาลใจ ลวดลายที่มาจากรูปร่าง รูปทรงของไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 สื่อถึงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 มากที่สุดหรือแรงบันดาลใจที่มาจากกิจกรรมที่ทำในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาด เช่น ทำกิจกรรมที่บ้านมากขึ้น การทำงานที่บ้าน พกหน้ากากอนามัยติดตัวเสมอการเว้นระยะห่าง ลวดลายสตรีทแวร์สำหรับสตรีวัยรุ่นควรมีขนาดเล็กไปจนถึงขนาดปานกลาง

รูปแบบผลิตภัณฑ์

1) เครื่องแต่งกายสตรีวัยรุ่น 5 ชุด ประกอบด้วย เสื้อแขนยาว กางเกงขายาว ใส่สบายไม่อึดอัด ชุดแซกที่ใส่ได้ทั่วไป เช่น อยู่บ้านได้ เทียวได้ ไปทำงานได้ หรือชุดรูปแบบเสื้อผ้าที่ใส่ได้ง่ายเมื่ออยู่บ้าน และสะดวกสบายเมื่อออกไปข้างนอกได้การออกแบบเสื้อผ้า 1 คอลเลคชั่น(Collection) 5 ชุด ควรมีความหลากหลายของประเภทเสื้อผ้าไม่ให้ซ้ำกัน ให้ละกันให้ได้มากที่สุด จะทำให้งานเกิดความน่าสนใจมาก

2) กระเป๋า ควรเป็นกระเป๋าทรงสี่เหลี่ยมสะพายไหล่ข้างเดียว(Crossbody bag) ความยาวไม่เกินสะโพกกลาง มีช่องใส่อุปกรณ์ สามารถใส่เจลล้างมือ ที่ชาร์จมือถือ ใส่เอกสารได้ และมีช่องเก็บแมสเก่าและแมสใหม่ได้

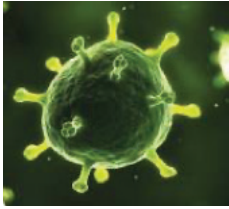
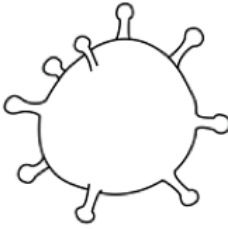
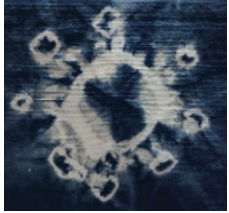
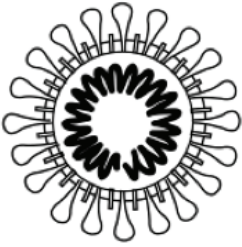
3) หมวก ได้ทุกรูปแบบไม่จำเป็นต้องมีเฟสชีว (Face shield) รูปแบบควรเป็นไปในทิศทางใกล้เคียงกันกับชุด สามารถหยิบจับใส่ได้ง่าย เช่นหมวกแก๊ป หมวกทรงตะกร้าหมวกปักเก๋ต ปีกหมวกประมาณ 3 นิ้ว

4) หน้ากากอนามัย หน้ากากรูปแบบปกติ ปิดไปจนถึงปลายหู มีสายคล้องคอ
เทคนิค ควรเพิ่มเทคนิคการปักลาย เพื่อให้งานดูมีมิติ และดูเป็นโคโรนาไวรัส
มากขึ้น การปักไม่จำเป็นต้องปักแบบละเอียดมาก อาจจะปักเป็นงานฝีมือให้ชิ้นงานดูเป็น
แนวล้าลอง ไม่เป็นทางการมาก เพราะเสื้อผ้าเป็นรูปแบบสตรีทแวร์

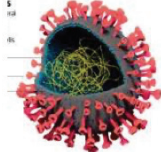
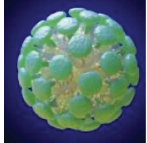
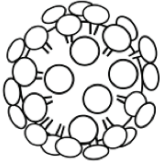
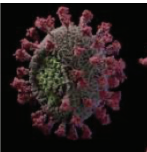
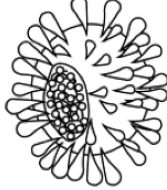
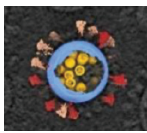
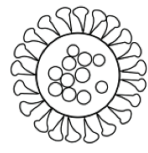
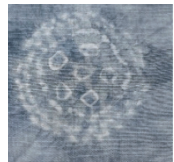
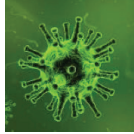
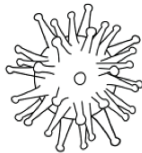
1. ผลการศึกษาลักษณะโครงสร้างของไวรัสโคโรนาเพื่อการแบบลวดลาย

ผลการถอดแบบลายมัดย้อมไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 โดยนำข้อมูลจาก
การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญผู้วิจัยได้ทำการทดสอบมัดลายผ้าเลียนแบบลายต้นแบบไวรัส
โคโรนา จำนวน 7 ลาย กรณีศึกษากลุ่มทอผ้าฝ้ายย้อมครามบ้านเชิงจังหวัดอุดรธานี ได้
ศึกษาสีธรรมชาติที่เหมาะสมในการนำมาย้อมผ้าได้ 3 สี คือ สีคราม (สีน้ำเงิน) สีดอก
ดาวเรือง (สีเหลือง) และสีจากฝาง (สีแดง) นำไปสอบถามผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อสรุป
ลวดลายที่สามารถสื่อถึงไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 ได้มากที่สุด ปรากฏผลการ
ทดลองดังนี้

ตารางที่ 1 การถอดแบบลวดลายไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019

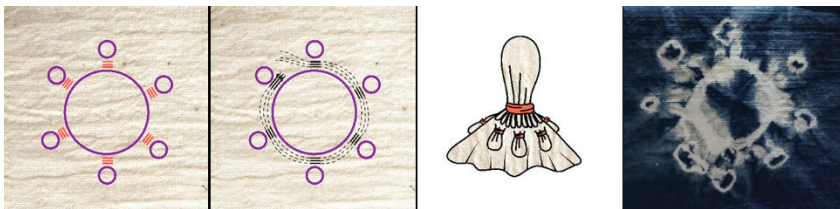
ลำดับ	ลายต้นแบบ	ภาพถอดลาย	ถอดลายมัดย้อม
1.	 ที่มา : POSTTODAY. 2559 (ออนไลน์)		
2.	 ที่มา :Tom Avril. 2563 (ออนไลน์)		

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ลำดับ	ลายต้นแบบ	ภาพถอดลาย	ถอดลายมัดย้อม
3.	 ที่มา :Michael Marshall. 2563 (ออนไลน์)		
4.	 ที่มา: Clinical OMICs. 2563 (ออนไลน์)		
5.	 ที่มา: SANTIAGO CAMPILLO. 2563 (ออนไลน์)		
6.	 ที่มา: Carl Zimmer. 2563 (ออนไลน์)		
7.	 ที่มา:สหกรณ์อ้อมทรัพย์กรม ป่าไม้ จำกัด. 2563 (ออนไลน์)		

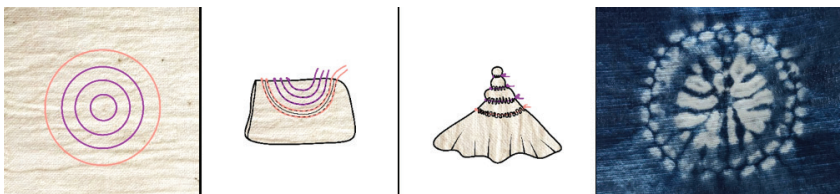
จากตารางที่ 1 ปรากฏว่า ลวดลายที่ใกล้เคียงกับไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 มากที่สุดคือ ลำดับที่ 1 ลำดับที่ 2 และลำดับที่ 7 โดยสอบถามผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อสรุปรูปแบบลวดลายไวรัสโคโรนาจากเทคนิคการมัดย้อมชิโบริ และแสดงวิธีการมัดลายดังนี้

1.1 วิธีการมัดลวดลายลำดับที่ 1 วาดเส้นตามภาพด้วยปากกาเขียนผ้า สีแดง ใช้เทคนิคโมกูเม่ (Mokume) ร้อยด้ายใส่เข็ม สอดเข็มขึ้นจากใต้ผ้าตามเส้นสีแดง เส้นสีดำทับ คือ ให้ด้ายอยู่บนผ้า เส้นประคือด้ายอยู่ใต้ผ้า เสร็จแล้วดึงด้ายทั้งหมดแต่ละเส้นให้แน่น ใช้หนังยางมัดให้แน่น หลังจากดึงด้ายเสร็จแล้ว สีม่วง ใช้เทคนิค คาโนโกะ (Kanoko) มัดตามเส้น เสร็จแล้วนำไปย้อมสีเพื่อให้เกิดลวดลาย ดังภาพที่ 1

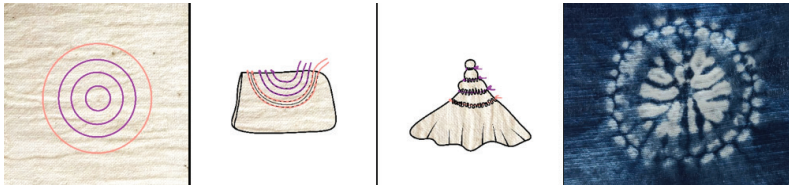
ภาพที่ 1 ไวรัสโคโรนาลวดลายที่ 1

1.2 วิธีการมัดลวดลายลำดับที่ 2 วาดตามภาพด้วยปากกาเขียนผ้า พับผ้าให้เป็นครึ่งวงกลม สีม่วงใช้เทคนิค คารามัทสึ (Karamatsu) ร้อยด้ายใส่เข็มแล้วเย็บเป็นเส้นประ 3 ชั้นตามภาพ สีแดง ใช้เทคนิค โอริ นูอิ (Ori nui) ใช้มือพับผ้า เย็บตรงเส้นสีแดงตามรูป ใช้เข็มเย็บเป็นเส้นประ เมื่อเย็บเสร็จแล้วดึงด้ายทั้งหมดแล้วมัดให้แน่น เสร็จแล้วนำไปย้อมสีเพื่อให้เกิดลวดลาย ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 ไวรัสโคโรนาลวดลายที่ 2

1.3 วิธีการมัดลวดลายลำดับที่ 7 วาดเส้นวงกลมและเส้นขีดตามภาพด้วยปากกาเขียนผ้า วงกลมและเส้นขีดสีม่วงใช้เทคนิค โอริ นูอิ (Ori nui) ใช้มือพับผ้าให้เส้นตรงกัน ใช้เข็มเย็บตามเส้นประสีแดง เมื่อเย็บเสร็จแล้วดัดด้วยด้ายแล้วมัดให้แน่น เสร็จแล้วนำไปย้อมสีเพื่อให้เกิดลวดลาย ดังภาพที่ 3

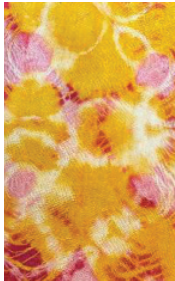

ภาพที่ 3 ไวรัสโคโรนาลวดลายที่ 7

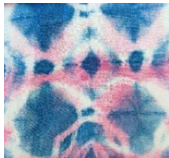
2. ผลการออกแบบลวดลายผ้าจากโครงสร้างของไวรัสโคโรนาโดยใช้กรรมวิธีมัดย้อมสีธรรมชาติและการทดลองนำวิธีการมัดและการย้อมผ้าจากสีธรรมชาติ

ผลการทดลองผ้าโดยการใช้เทคนิคการย้อมรูปแบบผสมจาก คราม ดาวเรือง ผาง มี 5 สูตร ดังนี้

ตารางที่ 2 ผลการทดลองการย้อมผ้าจาก คราม ดาวเรือง และผาง

สูตรที่	ขั้นตอน	สูตรที่	ขั้นตอน
1. ดาวเรือง + คราม 	1. นำดอกดาวเรือง 1 กิโลกรัม เด็ดขั้วสีเขียวออก ต้มกับน้ำ 3 ลิตร เวลา 30 นาทีเสร็จแล้วนำไปแช่น้ำสารส้ม 10 นาที ล้างให้สะอาด แล้วตากให้แห้ง 2. นำผ้าย้อมดอกดาวเรือง มามัดลวดลายด้วยหนังยาง แล้วทำการย้อมคราม เป็นเวลา 10 นาที ล้างให้สะอาดและตากให้แห้ง	2. ดาวเรือง + ผาง 	1. นำดอกดาวเรือง 1 กิโลกรัม เด็ดขั้วสีเขียวออก ต้มกับน้ำ 3 ลิตร เวลา 30 นาทีเสร็จแล้วนำไปแช่น้ำสารส้ม 10 นาที ล้างให้สะอาด แล้วตากให้แห้ง 2. นำผ้าย้อมดอกดาวเรือง มามัดลวดลายด้วยหนังยาง แล้วทำการย้อมผาง โดยใช้แก่นผาง 200 กรัม ต่อน้ำ 3 ลิตร เป็นเวลา 30 นาที เสร็จแล้วนำไปแช่น้ำสารส้ม 10 นาที ล้างให้สะอาดตากให้แห้ง

ตารางที่ 2 (ต่อ)

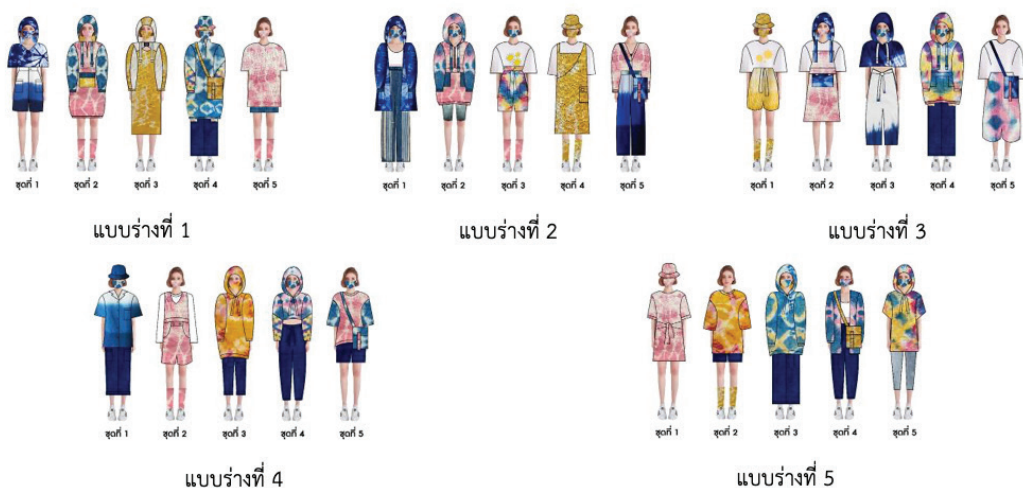
สูตรที่	ขั้นตอน	สูตรที่	ขั้นตอน
3. ผาง + คราม 	1. ทำการย้อมผาง โดยใช้ แก่นผาง 200 กรัม ต่อน้ำ 3 ลิตร เป็นเวลา 30 นาที เสร็จแล้วนำไปแช่น้ำสารส้ม 10 นาที ล้างให้สะอาด แล้วตากให้แห้ง 2. นำผ้าย้อมผาง มามัด ลวดลายด้วยหนังยาง แล้ว ทำการย้อมคราม เป็นเวลา 10 นาที ล้างให้สะอาดและ ตากให้แห้ง	4. ผาง + ดาวเรือง 	1. ทำการย้อมผาง โดยใช้แก่น ผาง 200 กรัม ต่อน้ำ 3 ลิตร เป็นเวลา 30 นาที เสร็จแล้ว นำไปแช่น้ำสารส้ม 10 นาที ล้างให้สะอาดตากให้แห้ง 2. นำผ้าย้อมผางมามัดด้วย หนังยาง แล้วนำไปย้อมดอก ดาวเรือง โดยใช้ดอกดาวเรือง 1 กิโลกรัม เด็ดขั้วสีเขียวออก ต้มกับน้ำ 3 ลิตร เวลา 30 นาทีเสร็จแล้วนำไปแช่น้ำ สารส้ม 10 นาที ล้างให้สะอาด แล้วตากให้แห้ง
5. ดาวเรือง + ผาง + คราม 	1. นำดอกดาวเรือง 1 กิโลกรัม เด็ดขั้วสีเขียวออก ต้มกับน้ำ 3 ลิตร เวลา 30 นาทีเสร็จแล้วนำไปแช่น้ำสารส้ม 10 นาที ล้างให้สะอาด แล้วตากให้แห้ง 2. นำผ้าย้อมดอกดาวเรือง มามัดลวดลายด้วยหนังยาง แล้วทำการย้อมผาง โดยใช้แก่นผาง 200 กรัม ต่อน้ำ 3 ลิตร เป็นเวลา 30 นาที เสร็จแล้วนำไปแช่ น้ำสารส้ม 10 นาที ล้างให้สะอาดตากให้แห้ง 3. นำผ้าย้อมดอกดาวเรือง+ผาง มามัดลวดลายด้วยหนังยาง แล้วทำการย้อม คราม เป็นเวลา 10 นาที ล้างให้สะอาดและตากให้แห้ง		

3. แนวคิดการออกแบบ (Concept Design) แฟชั่นนิวนอร์มอล (New normal) รูปแบบ ชุดสำเร็จรูป (Ready to wear)

การออกแบบโดยใช้แรงบันดาลใจจากสถานการณ์โควิด-19 มาออกแบบลวดลาย
ผ้าจากโครงสร้างของไวรัสโคโรนาโดยใช้กรรมวิธีการมัดย้อมด้วยสีธรรมชาติ 3 โทนสีจาก
คราม ดาวเรือง และผาง มาออกแบบผลิตภัณฑ์แฟชั่นนิวนอร์มอล ประกอบไปด้วยเครื่อง
แต่งกายจำนวน 5 ชุด ผลิตภัณฑ์ประกอบไปด้วย หมวก กระเป๋า หน้ากากอนามัย สไตส์
สตรีทแฟชั่น ในรูปแบบชุดสำเร็จรูป (Ready to Wear) สำหรับสตรีวัยรุ่นอายุ 16-23 ปี
(Generation z)

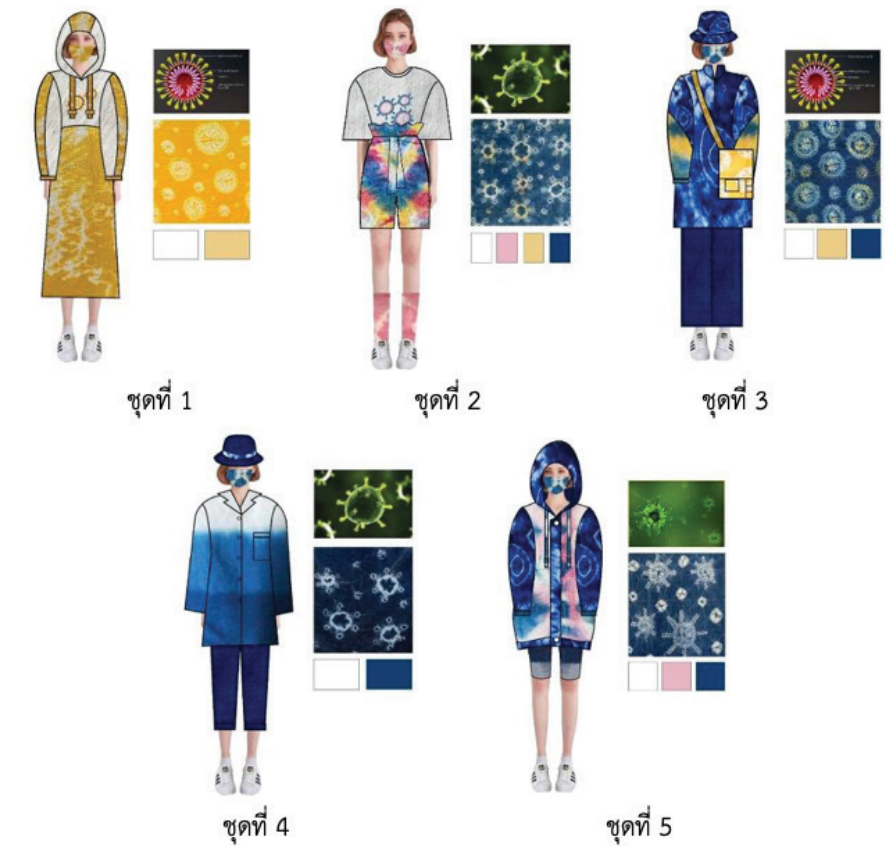
จากการวิเคราะห์ข้อมูล และการกำหนดแนวคิดการออกแบบผลิตภัณฑ์ขั้นต้น ผู้วิจัยได้ออกแบบร่างผลิตภัณฑ์ดังต่อไปนี้

แบบร่างที่ 1-5 เป็นการออกแบบโดยใช้แรงบันดาลใจจากสถานการณ์โควิด-19 มาออกแบบลวดลายผ้าจากโครงสร้างของไวรัสโคโรนาโดยใช้กรรมวิธีการมัดย้อมด้วยสีธรรมชาติ 3 โทนสีจาก คราม ดาวเรือง และฝาง ออกแบบชุดจำนวน 1 คอลเลกชั่น (1 Collection) 5 ชุด ประกอบไปด้วย เสื้อฮู้ดแจ็คเก็ต เสื้อสเวตเตอร์ เสื้อยืดแขนสั้น โอเวอร์ไซส์ ชุดเดรส กางเกงขาสั้น กางเกงขายาว และผลิตภัณฑ์ ประกอบไปด้วย กระเป๋า หมวก และหน้ากากอนามัย ในรูปแบบสไตล์สตรีทสำหรับสตรีวัยรุ่นอายุ 16-23 ปี (Generation z)

ภาพที่ 5 แบบร่าง (Idea Sketch) เครื่องแต่งกายสไตล์สตรีทสำหรับสตรีวัยรุ่นอายุ 16-23 ปี (Generation z)

จากการนำเสนอแบบร่างเครื่องแต่งกายปรับปรุงพัฒนาแบบให้สมบูรณ์และได้เลือกแบบสำหรับการผลิต 1 คอลเลกชั่น (1 Collection) จำนวน 5 ชุด ดังนี้

ภาพที่ 6 แบบร่างสมบูรณ์ (Sketch Design) เครื่องแต่งกายสไตล์สตรีทสำหรับสตรีวัยรุ่น

ชุดที่ 1 เป็นการนำชุดแบบร่างที่ 1 ชุดที่ 3 มาพัฒนาแบบเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยมีแนวทาง ดังนี้ ผลิตภัณฑ์ ชุดเครื่องแต่งกายสไตล์สตรีท (Street style) ประกอบไปด้วย ชุดเดรสยาวทรงตรง เสื้อฮู้ดแขนยาวทรงครอบ ปักลายไวรัสโคโรนาและหน้ากากอนามัยมีสายคล้องปรับสายได้ วัสดุและการผลิต ผ้าฝ้าย จากกลุ่มทอผ้าฝ้ายย้อมครามบ้านเชียงจังหวัดอุดรธานี สร้างผลผลิตผ้าด้วยการมัดย้อมชิโบริ ใช้เทคนิคการมัดแบบคารามัทสึ (Karamatsu) และเทคนิคแบบโอริ นูอิ (Ori nui) ย้อมด้วยสีธรรมชาติจากดาวเรือง

ชุดที่ 2 เป็นการนำชุดในแบบร่างที่ 2 ชุดที่ 3 มาพัฒนาแบบเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยมีแนวทาง ดังนี้ ผลิตภัณฑ์ ชุดเครื่องแต่งกายสไตล์สตรีท (Street style) ประกอบไปด้วย เสื้อยืดแขนสั้นโอเวอร์ไซส์ (Oversize) ปักลายไวรัสโคโรนาทาง

ชาสน์เอวสูงพร้อมเชือกผูกเอวและหน้ากากอนามัยมีสายคล้องปรับสายได้ วัสดุและการผลิต ผ้าฝ้าย จากกลุ่มทอผ้าฝ้ายย้อมครามบ้านเชียงจังหวัดอุดรธานี สร้างลวดลายผ้าด้วยการมัดย้อมชิโบริ ลายหลักใช้เทคนิคแบบ คาโนโกะ (Kanoko) และเทคนิคแบบ โมกุเม่ (Mokume) ลายประกอบรองใช้เทคนิคการมัดแบบ คารามัทสึ (Karamatsu) ย้อมด้วยสีธรรมชาติจากคราม ดาวเรือง และฝาง

ชุดที่ 3 เป็นการนำชุดในแบบร่างที่ 1 ชุดที่ 4 มาพัฒนาแบบเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยมีแนวทาง ดังนี้ ผลิตรภัณฑ์ ชุดเครื่องแต่งกายสไตล์สตรีท (Street style) ประกอบไปด้วย เสื้อสเวตเตอร์โอเวอร์ไซส์(Sweater oversize) กางเกงขายาวทรงกระบอกใหญ่ หมวกปีกรอบ(Bucket)กระเป๋าสะพายข้าง (Crossbody bag) และหน้ากากอนามัยมีสายคล้องปรับสายได้ วัสดุและการผลิต ผ้าฝ้าย จากกลุ่มทอผ้าฝ้ายย้อมครามบ้านเชียงจังหวัดอุดรธานี สร้างลวดลายผ้าด้วยการมัดย้อมชิโบริ ใช้เทคนิคการมัดแบบคารามัทสึ (Karamatsu) และเทคนิคแบบโอริ นูอิ (Ori nui)ย้อมด้วยสีธรรมชาติจากคราม และดาวเรือง

ชุดที่ 4 เป็นการนำชุดในแบบร่างที่ 4 ชุดที่ 1 มาพัฒนาแบบเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยมีแนวทาง ดังนี้ ผลิตรภัณฑ์ ชุดเครื่องแต่งกายสไตล์สตรีท (Street style) ประกอบไปด้วย เสื้อเชิ้ตแขนยาวย้อมไล่ระดับสี กางเกงขายาวหมวกปีกรอบ(Bucket)และหน้ากากอนามัยมีสายคล้องปรับสายได้ วัสดุและการผลิต ผ้าฝ้าย จากกลุ่มทอผ้าฝ้ายย้อมครามบ้านเชียงจังหวัดอุดรธานี สร้างลวดลายผ้าด้วยการมัดย้อมชิโบริ ลายหลักใช้เทคนิคแบบ คาโนโกะ (Kanoko) และเทคนิคแบบ โมกุเม่ (Mokume) ลายประกอบรองใช้เทคนิคการมัดแบบ คารามัทสึ (Karamatsu) ย้อมด้วยสีธรรมชาติจากคราม

ชุดที่ 5 เป็นการนำชุดในแบบร่างที่ 2 ชุดที่ 2 มาพัฒนาแบบเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยมีแนวทาง ดังนี้ ผลิตรภัณฑ์ ชุดเครื่องแต่งกายสไตล์สตรีท (Street style) ประกอบไปด้วย เสื้อแจ็คเก็ตมีฮู้ด(Hooded jacket) กางเกงยีนส์ 3 ส่วน ฟอกไล่สี และหน้ากากอนามัยมีสายคล้องปรับสายได้ วัสดุและการผลิต ผ้าฝ้าย จากกลุ่มทอผ้าฝ้ายย้อมครามบ้านเชียงจังหวัดอุดรธานี สร้างลวดลายผ้าด้วยการมัดย้อมชิโบริ ลายหลักใช้เทคนิคการมัดแบบ โอริ นูอิ (Ori nui)ลายรองใช้เทคนิคการมัดแบบ คุโมะ (Kumo) ย้อมด้วยสีธรรมชาติจากคราม และฝาง

4. กระบวนการต้นแบบผลิตภัณฑ์ (Prototype)

กรรมวิธีในการผลิตต้นแบบ แรบบันดาลใจจากโควิด-19 สู่การออกแบบลวดลาย และผลิตภัณฑ์ผ้ามัดย้อมสีธรรมชาติ ผู้วิจัยได้ถอดแบบลวดลายจากรูปร่างรูปทรงของไวรัส โควิด-19 และสร้างลวดลายด้วยเทคนิคการมัดย้อมแบบชิโบริ นำไปย้อมด้วยสีธรรมชาติ จนถึงกระบวนการผลิตต้นแบบที่เสร็จสมบูรณ์ ซึ่งได้ร่วมกับกลุ่มทอผ้าฝ้ายย้อมครามบ้าน เชียง จังหวัดอุดรธานี ซึ่งเป็นกลุ่มชุมชนที่ผลิตผ้ามัดย้อมคราม และผ้ามัดย้อมธรรมชาติ มากกว่า 30 ปี โดยมีคุณสมบัติ มัณเฑาะหงส์ ผู้เป็นปราชญ์ชาวบ้านด้านหัตถกรรมผ้าทอพื้น เมืองจังหวัดอุดรธานีให้คำแนะนำทั้งกระบวนการมัด การวางลายและการย้อมสีธรรมชาติ มีขั้นตอนดังนี้

4.1 เตรียมผ้าก่อนการมัดย้อม ควรซักทำความสะอาดผ้าก่อนนำไปมัด และ ย้อมสี เพื่อให้คราบต่างๆ หลุดออกจากผ้า จะทำให้ย้อมสีติดผ้าสม่ำเสมอ

4.2 ใช้ปากกาเขียนผ้าสร้างลวดลายที่ต้องการลงบนผ้า และมัดลายที่ผ่านการ เลือกจำนวน 3 ลวดลาย ด้วยเทคนิคการมัดย้อมแบบชิโบริเพื่อเข้าสู่กระบวนการย้อม ด้วยสีธรรมชาติจาก คราม ฝาง และดาวเรือง

4.3 ขั้นตอนการย้อมสีธรรมชาติ ด้วยคราม ฝาง และ ดาวเรือง เพื่อนำผ้าที่ ย้อมเสร็จแล้วไปเข้าสู่กระบวนการตัดเย็บ

ภาพที่ 7 กระบวนการสร้างลวดลายด้วยเทคนิคมัดย้อมแบบชิโบริ (Shibori)

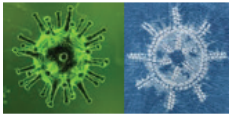
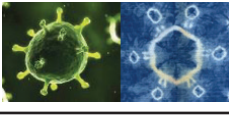
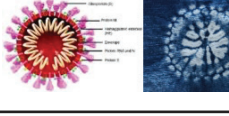

ภาพที่ 8 ต้นแบบเครื่องแต่งกาย กระเป๋า หมวก และแมสผ้า

5. ผลประเมินความพึงพอใจ (Evaluation)

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบประเมินความพึงพอใจในการออกแบบแรงบันดาลใจจากโควิด-19 สู่อารออกแบบลวดลายและผลิตภัณฑ์ผ้ามัดย้อมสีธรรมชาติกลุ่มเป้าหมายผู้ตอบแบบสอบถามสตรีวัยรุ่นอายุ 16-23 ปี จำนวน 100 คน พบว่าอาชีพนักเรียน/นักศึกษามากที่สุด ร้อยละ 82.00 รองลงมาคือ ธุรกิจส่วนตัว ร้อยละ 8.00 อาชีพอื่นๆ ประกอบด้วย พนักงานกระทรวงสาธารณสุข ฟรีแลนซ์ ครูอัตราจ้าง และรับจ้างทั่วไป ร้อยละ 5.00 เอกชน ร้อยละ 3.00 ข้าราชการและรัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 1.00 ถ้ามีการออกแบบเครื่องแต่งกายผ้าไทยสำหรับวัยรุ่น ควรคำนึงถึงปัจจัยใดเป็นสำคัญ มากที่สุดคือรูปแบบทันสมัยร้อยละ 44.00 รองลงมาคือใส่ได้หลายโอกาส ร้อยละ 25.00 ความสวยงาม ร้อยละ 15.00 ราคา ร้อยละ 12.00 และการดูแลรักษาง่าย ร้อยละ 4.00 สามารถวิเคราะห์ได้ดังนี้

ตารางที่ 3 ความคิดเห็นต่อแรงบันดาลใจจากโควิด-19 สู่อารออกแบบลวดลายและผลิตภัณฑ์ผ้ามัดย้อม

รายละเอียดแบบสอบถาม	จำนวน(n=100)		ระดับความคิดเห็น
	$\bar{x}$	S.D.	
1.1 ลายที่ 1 สื่อถึง ไวรัสโคโรนา (COVID-19) 	3.63	0.95	มาก
1.2 ลายที่ 2 สื่อถึง ไวรัสโคโรนา (COVID-19) 	3.67	0.91	มาก
1.3 ลายที่ 3 สื่อถึง ไวรัสโคโรนา (COVID-19) 	3.70	0.90	มาก
1.4 ลวดลายมีความเหมาะสมในการออกแบบ ผลิตภัณฑ์	3.78	0.89	มาก
1.5 ความสวยงามของลวดลาย	4.04	0.97	มาก
รวม	3.76	0.92	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่าความเหมาะสมต่อการออกแบบลวดลาย มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.76)ลายที่ 1 สื่อถึงไวรัสโคโรนา (COVID-19) อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.63) ลายที่ 2 สื่อถึงไวรัสโคโรนา (COVID-19) อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.67) ลายที่ 3 สื่อถึงไวรัสโคโรนา (COVID-19) อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.70)ลวดลายมีความเหมาะสมในการออกแบบผลิตภัณฑ์อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.78) ความสวยงามของลวดลายอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.04)

ตารางที่ 4 ความคิดเห็นภาพรวมการออกแบบเครื่องแต่งกายสตรีแรงบันดาลใจจากโควิด-19 (COVID-19)

รายละเอียดแบบสอบถาม	จำนวน(n=100)		ระดับ ความคิดเห็น
	$\bar{x}$	S.D.	
1. ด้านประโยชน์การใช้สอย			
1.1 ความสะดวกสบายในการใช้งาน	4.23	0.94	มาก
1.2 ความเหมาะสมในการนำผ้าผ้ามายใช้ในการผลิต	4.29	0.82	มาก
1.3 ความสะดวกสบายในการดูแลรักษา	4.18	0.98	มาก
1.4 สามารถสวมใส่ได้หลายโอกาส	4.12	0.96	มาก
1.5 รูปแบบมีความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย	4.20	0.92	มาก
รวม	4.20	0.92	มาก
2. ด้านคุณค่าและความงาม			
2.1 การนำรูปแบบลวดลายของไวรัสโคโรนามาใช้ในการออกแบบผลิตภัณฑ์	4.28	0.95	มาก
2.2 ลวดลายมีความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย	4.08	0.93	มาก
2.3 การออกแบบและจัดวางลวดลาย	4.18	0.87	มาก
2.4 ความเหมาะสมของสีผลิตภัณฑ์	4.19	0.90	มาก
2.5 ความสวยงามโดยภาพรวมผลิตภัณฑ์	4.29	0.88	มาก
รวม	4.20	0.91	มาก

ตารางที่ 4 (ต่อ)

รายละเอียดแบบสอบถาม	จำนวน(n=100)		ระดับ ความคิดเห็น
	$\bar{x}$	S.D.	
3. ด้านการนำไปใช้ประโยชน์			
3.1 รูปแบบผลิตภัณฑ์ที่ออกแบบสามารถนำไปผลิตและจำหน่ายได้	4.28	0.87	มาก
3.2 รูปแบบผลิตภัณฑ์ที่ออกแบบสามารถนำไปสวมใส่ในชีวิตประจำวันได้	4.27	0.85	มาก
รวม	4.28	0.86	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่าภาพรวมการออกแบบเครื่องแต่งกายสตรีแรงบันดาลใจจากโควิด-19 (COVID-19) ด้านประโยชน์การใช้สอย มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.20) ความสะดวกสบายในการใช้งานอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.23) ความเหมาะสมในการนำผ้าผ้ามายใช้ในการผลิตอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.29) ความสะดวกสบายในการดูแลรักษาอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.18) สามารถสวมใส่ได้หลายโอกาสอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.12) รูปแบบมีความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.20) ด้านคุณค่าและความงามมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.20) การนำรูปแบบลวดลายของไวรัสโคโรนามาใช้ในการออกแบบผลิตภัณฑ์อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.28) ลวดลายมีความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.08) การออกแบบและจัดวางลวดลายอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.18) ความเหมาะสมของสีผลิตภัณฑ์อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.19) ความสวยงามโดยภาพรวมผลิตภัณฑ์อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.29) ด้านการนำไปใช้ประโยชน์ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.28) รูปแบบผลิตภัณฑ์ที่ออกแบบสามารถนำไปผลิตและจำหน่ายได้อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.28) รูปแบบผลิตภัณฑ์ที่ออกแบบสามารถนำไปสวมใส่ในชีวิตประจำวันได้อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.27)

อภิปรายผล

การสรุปและอภิปรายผลการวิจัยผู้วิจัยลำดับตามวัตถุประสงค์การวิจัยที่ตั้งไว้ดังนี้

1. จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)ทำให้เกิดผลกระทบไปทั่วโลก รวมไปถึงเศรษฐกิจต่างๆ ในภาวะนี้ผู้คนต่างต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเป็นการใช้ชีวิตแบบวิถีใหม่ หรือ นิวนอร์มอล (New normal) มีการใช้ชีวิตบนโลกออนไลน์ นิยมซื้อสินค้าทางออนไลน์ ทำกิจกรรมที่บ้านมากขึ้น เช่น การเรียนออนไลน์ การทำงานที่บ้าน (Work from home) มีมาตรการการเว้นระยะห่างทางสังคมเกิดขึ้นส่งผลให้กลุ่มชุมชนไม่สามารถออกร้านจำหน่ายสินค้าได้เหมือนเดิม ทำให้ประสบกับปัญหาการขาดรายได้จากสถานการณ์นี้ไปด้วยรูปแบบผลิตภัณฑ์ชุมชนในจังหวัดอุดรธานีส่วนใหญ่จะเป็นผ้าทอผ้าพื้นเมือง มีกระบวนการที่ผลิตนาน ต้นทุนสูง ส่งผลให้ผลิตภัณฑ์ที่จำหน่ายมีราคาสูงด้วยไม่สามารถเข้าถึงกลุ่มผู้บริโภคที่เป็นวัยรุ่นได้ เนื่องจากตลาดสายสีส้มที่วัยรุ่นไม่ให้ความนิยม ผู้วิจัยจึงเกิดแนวคิดในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าให้ชุมชนสามารถสร้างรายได้เพิ่ม โดยได้นำแรงบันดาลใจจากสถานการณ์นี้มาใช้ในการออกแบบด้านลวดลาย สัมพันธ์กับแนวคิดของ ศักดิ์จิระ เวียงเก่า Sakchira Wiengkao (2563 : ออนไลน์) การนำแนวคิดของสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 (COVID-19) มาเป็นแรงบันดาลใจในการออกแบบลวดลายผ้าย้อมและปักมือด้วยด้ายย้อมและวัสดุตกแต่งทางธรรมชาติแปรรูปให้เป็นของที่ระลึกว่าโลกเคยได้เกิดเหตุการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 (COVID-19) ขึ้น โดยศึกษาจากลักษณะโครงสร้างและลักษณะทางกายภาพของไวรัสโคโรนาพบว่าพบว่ามีรูปร่างรูปทรงของไวรัสโคโรนามีลักษณะเด่นเป็นวงกลมหรือวงรี มีปุ่มยื่นออกมารอบๆตัวผู้วิจัยจึงถอดรูปแบบลวดลายออกมาในลักษณะทางกายภาพที่สื่อถึงลักษณะเฉพาะของไวรัสอย่างชัดเจนที่สุด สัมพันธ์กับงานวิจัยของ กนิษฐา เรืองวรรณศักดิ์ (2563) คุณลักษณะทางกายภาพของแรงบันดาลใจที่นำมาใช้สามารถสื่อถึงลักษณะเฉพาะได้ดีที่สุด เพราะสามารถสื่อความหมายได้อย่างชัดเจน ตรงไปตรงมา สามารถสร้างความจดจำแก่ผู้บริโภคได้ง่ายที่สุด

2. การออกแบบลวดลาย จากการถอดแบบลักษณะทางกายภาพของไวรัสโคโรนาจากการทดลองสร้างลวดลายด้วยเทคนิคการมัดย้อมชิโบริ (Shibori) เพื่อใช้ในการออกแบบ

ผลิตภัณฑ์จากการทดลองพบว่ามีรูปแบบลวดลายที่ใกล้เคียงกับไวรัสโคโรนามากที่สุด ทั้งหมด 3 ลวดลาย นำไปย้อมด้วยสีธรรมชาติจากคราม ดาวเรือง และฝาง ซึ่งครามย้อม ได้สีคราม-น้ำเงิน ให้ค่าเป็นสีโทนเย็น ดาวเรือง ได้สีเหลือง และฝาง ได้สีชมพู-แดง ให้ค่า เป็นสีโทนร้อน โดยสีเหลืองและสีชมพู-แดง สื่อถึงความรุนแรงของไวรัสโคโรนา รวมถึง การแพร่ระบาดที่รวดเร็วและอันตราย สีคราม-น้ำเงินให้ความรู้สึกเย็น ช่วยในการลดค่า ความรุนแรง ซึ่งสื่อถึงความหวังที่จะกลับมาใช้ชีวิตเป็นปกติในชุมชนอีกครั้ง สัมพันธ์กับ งานวิจัยของ ภัทรานิษฐ์ สิทธิพนธ์, พริยะ แก่นทับทิม และประเทืองทิพย์ ปานบำรุง (2557) การออกแบบและพัฒนาลวดลายการมัดย้อม เป็นการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์และ พัฒนาลวดลายต้นแบบในเชิงสร้างสรรค์ให้มีความเป็นสากล และปลูกจิตสำนึกในการ อนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านผลิตภัณฑ์ต้นแบบผ้ามัดย้อมด้วยการย้อมจากสีธรรมชาติ สอดคล้องกับบทความวิชาการของ อานนท์ เศรษฐเกรียงไกร (ม.ป.ป.) นวัตกรรมสิ่งทอสีเขียว (Eco-Innovative Textiles) คือ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ และกระบวนการผลิตใน อุตสาหกรรมสิ่งทอให้เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมด้วยความรู้ และเทคโนโลยี การใช้วัตถุดิบที่สามารถผลิตใหม่ได้ (renewable) โดยการมุ่งเน้นใช้ วัตถุดิบจากธรรมชาติซึ่งสามารถผลิต เพิ่มเติมได้ในอัตราเร็วกว่าการนำไปใช้เพื่อทดแทน วัตถุดิบ สังเคราะห์และสารเคมี เป็นการพัฒนายั่งยืนเนื่องจากสามารถผลิตต่อเนื่องใน อัตราที่เร็วกว่าการใช้งาน เส้นใยธรรมชาติ สารสกัดจากสมุนไพรและสีย้อมจากธรรมชาติ สามารถนำมาประยุกต์ในการใช้งานต่างๆ ซึ่งปัจจุบันผู้บริโภคให้ความสนใจหรือมีความ ต้องการมากขึ้น และตลาดยีนดีที่จะซื้อสินค้าเหล่านี้ไม่ว่าด้วยราคาที่สูงขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับสินค้าทั่วไป หรือในราคาที่เท่ากัน

3. การออกแบบผลิตภัณฑ์และเครื่องแต่งกาย ให้เข้ากับสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา และพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมาย มีการอยู่บ้านมากขึ้น นิยมซื้อ สินค้าทางออนไลน์ ใช้ชีวิตบนโลกออนไลน์ รวมไปถึงการเรียนออนไลน์ จึงได้นำรูปแบบ และแนวทางการออกแบบชุดมาจากสไตล์สตรีท (Street style) ที่สามารถใส่ทำกิจกรรมในบ้านและออกไปทำกิจกรรมข้างนอกบ้านได้ สัมพันธ์กับบทความของ NETSEPIA (2561 : ออนไลน์) สตรีทแฟชั่น คือ การแต่งตัวแบบจับต้องได้หาใส่ได้ง่ายไม่ต้องคิดมาก สามารถ นำเสื้อผ้าราคาถูกหรือแพงมาผสมผสาน (Mix and Match) กันได้

ข้อเสนอแนะ

1. การออกแบบเครื่องแต่งกาย ควรคำนึงให้สอดคล้องกับลักษณะวิถีชีวิตหรือพฤติกรรม เช่น รูปแบบวิถีชีวิต หรือกิจกรรมในช่วงนิวนอร์มอล
2. ผลิตภัณฑ์มีความสวยงาม แต่เมื่อทราบว่าแรงบันดาลใจมาจากไวรัสโคโรนา อาจทำให้ผู้บริโภคบางกลุ่มไม่ยอมซื้อเพราะถ้าพูดถึงไวรัสโคโรนา คือความเศร้าและเสียใจ
3. เพิ่มรูปแบบดีไซน์ให้มีความทันสมัยและแปลกใหม่มากขึ้น ปรับเปลี่ยนโทนสีให้มีความหลากหลาย ทั้งสีฉูดฉาดและพาสเทล
4. สามารถทำให้งานดูน่าสนใจมากขึ้นด้วยการเพิ่มเทคนิคอื่นเข้าไปด้วย ไม่เน้นแค่เทคนิคเดียวเช่น การปักลาย
5. การมัดย้อมสีธรรมชาติที่ต้องมัดและย้อมสีทับกันหลายครั้งอาจเกิดปัญหาเรื่องความเสถียรของสี เมื่อนำไปย้อมทับกับอีกสีทำให้สีเดิมที่ย้อมก่อนหลุด สีไม่ติดดั้งเดิม ดังนั้นการมัดย้อมที่ทับซ้อนหลายเทคนิคเหมาะสมกับสีเคมีที่มีความคงทนถาวรมากกว่า

เอกสารอ้างอิง

- กนิษฐา เรืองวรรณศักดิ์. (2560). การศึกษาคุณลักษณะดอกบัวแดง เพื่อออกแบบลวดลายสู่การออกแบบผลิตภัณฑ์ของที่ระลึก. **วารสารงานวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา**. ปีที่ 9 (2), 34-47.
- กรมควบคุมโรค. (2563). โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019(COVID-19). สืบค้นเมื่อ 20 สิงหาคม 2563, จาก [https:// ddc.moph.go.th/viralpneumonia/ind_world.php](https://ddc.moph.go.th/viralpneumonia/ind_world.php).
- คลังความรู้สุขภาพกระทรวงสาธารณสุข. (2563). **หน้ากากอนามัยกับโควิด-19**. สืบค้นเมื่อ 20 สิงหาคม 2563, จาก http://healthydee.moph.go.th/view_article.php?id=976.
- ภัทรานิษฐ์ สิทธิพนธ์, พริยะ แก่นทับทิม และประเทืองทิพย์ ปานบำรุง. (2557). **รายงานวิจัยการพัฒนาลวดลายผลิตภัณฑ์ต้นแบบผ้ามัดย้อมด้วยการย้อมจากสีธรรมชาติ**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ.

อานนท์ เศรษฐกรียงไกร. (ม.ป.ป.). **นวัตกรรมสิ่งทอสีเขียว (Eco-Innovation Textile).**

กรุงเทพฯ : กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม.

Bareo & isyss. (ม.ป.ป.). **Indigo-dye** เสน่ห์การตกแต่ง ด้วยผ้ามัดย้อมคราม. สืบค้นเมื่อ 20 สิงหาคม 2563, จาก <https://www.bareo-isyss.com/service/design-tips/indigo-dye>.

Southan, Mandy. (2552). **Shibori Designs & Techniques.** Singapore : Page One. PublishingPte Ltd.

NETSEPIA. (2561). **สตรีทแฟชั่น สุดเก๋ ดูดีไม่มีเอ้าท์ แต่งตามได้ไม่ยาก.** สืบค้นเมื่อ 19 พฤศจิกายน 2563, จาก <https://netsepia.com/street-fashion-mix-match/>.

Sakchira Wiengkao. (2563). **COVID DESIGN.** สืบค้นเมื่อ 10 พฤศจิกายน 2563, จาก <https://www.facebook.com/sakchira.wiengkao>
